05/01/2019

Τα καμπαναριά της Κέρκυρας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων

Ψηλά, επιβλητικά, μοναδικές φιγούρες που αφήνουν τη σκιά τους στα υπόλοιπα οικοδομήματα και τα στενά καντούνια της Κέρκυρας, στέκουν αγέρωχα, καταγράφοντας τα χρόνια της ιστορίας, φρουροί της πόλης και του νησιού, τα καμπαναριά της Κέρκυρας αποτελούν σημεία αναφοράς για το νησί, λόγω της αρχιτεκτονικής ιδιαιτερότητάς τους, του ύψους και της ιστορίας τους.

Στην όψη τους δε μένει κανείς ασυγκίνητος… ούτε επισκέπτης, ούτε εικαστικός.

Τα καμπαναριά της Κέρκυρας, ως οικοδομήματα, χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, τα πυργοειδή ή πυργωτά καμπαναριά και τα απλά καμπαναριά, αυτά δηλαδή που έχουν διάτρητο τοίχωμα.

Κάποια έχουν άμεση συνάρτηση με τον ναό, και κάποια είναι τελείως ανεξάρτητα και αυτόνομα, αυτά είναι κυρίως τα πυργοειδή. Τα πυργοειδή οι Κερκυραίοι τα ονομάζουν βενετσιάνικα και τα απλά φράγκικα ή πλακέ.

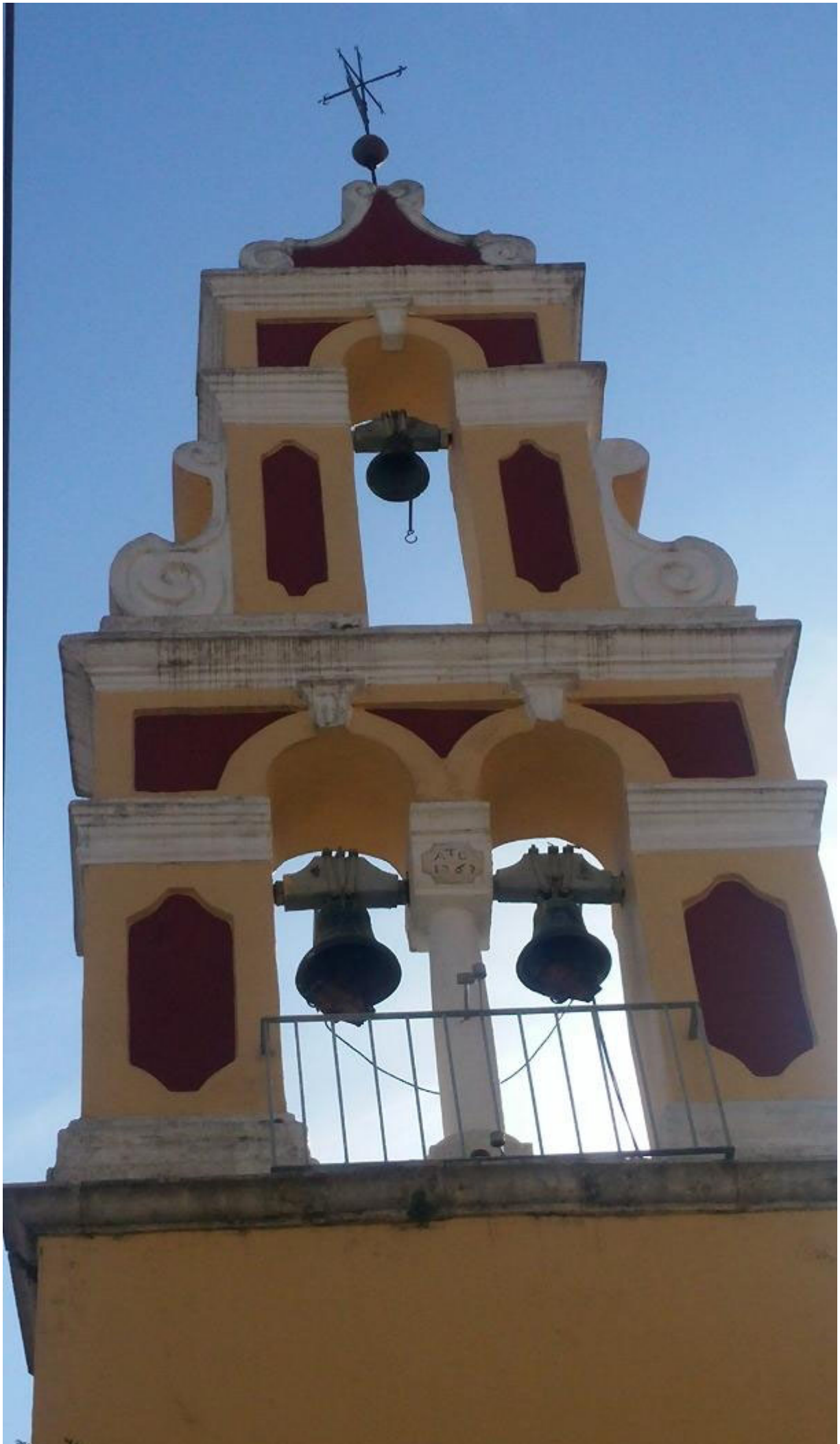

Τα πυργοειδή είναι συνήθως με κόκκινο τρούλο. Το πιο γνωστό σε όλους, είναι το καμπαναριό του Αγίου Σπυρίδωνα. Κτίστηκε το 1590, με αρχιτεκτονικό ρυθμό μονόκλινης βασιλικής. Μοιάζει με εκείνο του Αγίου Γεωργίου στη Βενετία. Είναι ύψους 40 μέτρων, έχει επτά καμπάνες και το μεγάλο μπλε ρολόι του συμβολίζει για τους Κερκυραίους «τους χτύπους της καρδιάς της πόλης». Το καμπαναριό του Αγίου Σπυρίδωνα, προστάτη του νησιού, είναι το έμβλημα και το σημείο αναφοράς της Κέρκυρας, ενώ λόγω του ύψους διακρίνεται από κάθε σημείο της πόλης.

Τα καμπαναριά με το διάτρητο τοίχωμα, που είναι πλακέ, έχουν υιοθετήσει τα κερκυραϊκά στοιχεία της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής και αποτελούνται από τρία μέρη, το κατώτερο, που είναι συνήθως αδιάρθρωτο και τις δύο διάτρητες ζώνες που τοποθετούνται οι καμπάνες. Γνωστό σε όλους το καμπαναριό της Παναγίας της Βλαχέρνας απέναντι από το Ποντικονήσι και των Αγίων Πατέρων στην Παλιά Πόλη της Κέρκυρας, που σήμερα χρησιμοποιείται ως Βυζαντινό Μουσείο της Μητρόπολης, που σύμφωνα με τα ιστορικά στοιχεία το καμπαναριό αναμορφώθηκε το 1768.

Τα καμπαναριά του νησιού ξεδιπλώνουν μία ιστορία εκατοντάδων ετών.

Το καμπαναριό του Αγίου Αντωνίου, με την ιδιαίτερη επτανησιακή Αρχιτεκτονική ανοικοδομήθηκε το 1753, ενώ στοιχεία αναφέρουν ότι πρωτοκτίστηκε τον 15ο αιώνα.

Το πυργοειδές καμπαναριό της Υ.Θ. Σπηλαιώτισσας κτίστηκε το 1577, ενώ ένα από τα ψηλότερα καμπαναριά του νησιού, είναι αυτό που βρίσκεται στο προάστιο της πόλης στον Ποταμό, στον Ιερό Ναό του Αγίου Βαρβάρου που χτίστηκε το 1603, σε πυργοειδές σχήμα.

Ιστορικό είναι και το καμπαναριό του Αγίου Ιωάννη. Κτίστηκε το 1480. Σε αυτόν ιεράτευσε ο μεγάλος της εκκλησίας διδάσκαλος Νικηφόρος Θεοτόκης, ενώ εκκλησιάζονταν ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας, ο Ιωάννης Καποδίστριας.

Εξέχουσα θέση, μεταξύ των ιδιαίτερων καμπαναριών της Κέρκυρας, έχει το καμπαναριό της κατεστραμμένης από τους βομβαρδισμούς Καθολικής Εκκλησίας, της Ιεράς Μονής Ευαγγελίστριας Annunciata (Ανουντσιάτα) στην Παλιά Πόλη. Ο καθολικός ναός κτίστηκε στα τέλη του 14 ου αιώνα. Εκεί βρισκόταν τα λείψανα των πεσόντων της ναυμαχίας της Ναυπάκτου του 1571, σήμερα διασώζεται μόνο το επιβλητικό καμπαναριό.

Το καμπαναριό της Ιεράς Μονής της Παναγιάς της Πλατυτέρας, που βρίσκεται και ο τάφος του Καποδίστρια και των περισσότερων μητροπολιτών της Κέρκυρας, ανεγέρθη το 1864. Το ύψος του φτάνει τα 28 μέτρα, είναι πυργοειδές με τρούλο, ενώ οι καμπάνες του κατασκευάστηκαν το 1868 στη Βενετία.

Το παλιότερο καμπαναριό του νησιού, είναι στο μοναστήρι των Αγίων Θεοδώρων στην ομώνυμη περιοχή της Κέρκυρας. Κατασκευάστηκε τον 5ο αιώνα και είναι

επηρεασμένο από τους ιταλικούς ρυθμούς.

Το καμπαναριό στον βυζαντινό ναό του Αγίων Ιάσωνα και Σωσιπάτρου στη Γαρίτσα αποτελεί επίσης, ένα μοναδικό βυζαντινό οικοδόμημα.

Στην ύπαιθρο του νησιού, τα καμπαναριά που ξεχωρίζουν είναι το καμπαναριό της Ιεράς Μονής Παντοκράτορα που χτίστηκε το 1347 και τα καμπαναριά που σώζονται στην Παλιά Περίθεια, που παρότι έχει πλήρως εγκαταλειφθεί, τα τρία καμπαναριά, του Αγίου Σπυρίδωνα (1754), του Αγίου Ιακώβου (1506), και ένα τρίτο άγνωστης εκκλησίας επηρεασμένο αρχιτεκτονικά από την ενετική κουλτούρα, στέκουν εκεί μην αφήνοντας το χρόνο να «ξεθωριάσει» την ιστορία του μικρού χωριού.

Το ιδιαίτερο κοινό χαρακτηριστικό των καμπαναριών της Κέρκυρας, είναι ότι δε παρασύρθηκαν από τη «μόδα» του ηλεκτρονικού ήχου και της σύγχρονης εποχής.

ΠΛΑΤΕΙΑ
ΑΝΝΟΥΝΤΣΙΑΣ
ANNUNZIATA
SQUARE

Τις ημέρες των Χριστουγέννων και του Πάσχα οι καμπάνες της Κέρκυρας συνθέτουν τη δική τους μελωδία. Η κάθε μία ξεχωριστά δίνει το δικό της κονσέρτο, τη δική της συμφωνία που ακόμη και ο Μπετόβεν θα ζήλευε το άκουσμά τους, μάλιστα στα χωριά ο ήχος του καμπαναριού είναι διαφορετικός, το πρωί από το μεσημέρι και το απόγευμα από το βράδυ.

Όσο για αυτούς που θα καταφέρουν, μέσω της εσωτερικής σκάλας, να φτάσουν στα πανύψηλα καμπαναριά και να χτυπήσουν ταπεινά και με ρυθμό, τις βαριές καμπάνες, θεωρούνται, από τους Κερκυραίους, οι ευλογημένοι.

Παρά το πέρας των ετών τα εκατοντάδες μοναδικά καμπαναριά της Κέρκυρας, μένουν άφθαρτα στον χρόνο. Αποτελούν για τους εικαστικούς σημεία έμπνευσης, αποτελούν για τους επισκέπτες μοναδικά αρχιτεκτονικά οικοδομήματα, αποτελούν για τους περαστικούς σημεία προσανατολισμού και για τους ντόπιους τους φρουρούς του νησιού που κρύβουν τα δικά τους μυστικά και διαφυλάσσουν για αιώνες την ιστορία της Κέρκυρας.

Πηγή: **ΑΠΕ – ΜΠΕ**